
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

עבירות מין ונפגעי עבירה - 62363

תאריך עדכון אחרון 20-03-2025

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: משפטים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): עו"ד רוני בלונדהיים ברין

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: roni.blondheim@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ימי ג', 18:15-19:15

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

מטרת הקורס היא לבחון מקרוב סוגיות הנוגעות לתחום עבירות מין וייצוג נפגעי עבירה דרך נקודת המבט של נשים וגברים קורבנות תקיפה מינית דרך פרספקטיבות משפטיות שונות ופריזמות מגוונות. הקורס יתמקד בהיבטים הפסיכולוגיים, החברתיים והמשפטיים של תקיפה מינית.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הקניית ידע וכלים להתמודדות ובחינה ביקורתית של סוגיות רלוונטיות לתחום בהיבטים הפסיכולוגיים והמשפטיים.
גיבוש עמדה ביחס לסוגיות הקשורות בתחום והצעת כלים, משפטיים וחברתיים, להתמודדות עם התופעה.
הקניית כלים למתן מענה משפטי מותאם לנפגעות ונפגעי תקיפה מינית.

דרישות נוכחות (%) :

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות של צוות מרכזי הסיוע, מרצים אורחים ודיונים בהשתתפותם הפעילה של הסטודנטיות והסטודנטים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

פגיעה מינית: מבוא

1. היכרות, מבוא לפגיעה המינית, מאפיינים יחודיים, היקף התופעה, מיתוסים ועובדות
2. היכרות עם מרכזי הסיוע
3. טראומה מינית וטראומה מינית מורכבת- היבטים פסיכולוגיים, חברתיים

בין שפת המשפט לשפת הפגיעה

4. חוויות הנפגעת בהליך הפלילי

5. התפתחותן של עבירות המין בישראל ופרויקט הליווי בהליך המשפטי במרכזי הסיוע

6. הליכים אזרחיים לנפגעות ונפגעי עבירות מין

7. פגיעה מינית בעבודה ובמסגרת יחסי תלות ומרות

8. הליכים אלטרנטיביים: צדק מאחה בעבירות מין

9. עבודת הפרקליטות והסנגוריה בייצוג עבירות מין: משני עברי המתרחס

10. חקיקה ובתי דין יעודיים לעבירות מין

היבטים חברתיים

11. מבט רב תרבותי: היבטים יחודיים של פגיעה מינית בחברה הדתית חרדית ובאוכלוסיה הערבית וכיצד הם באים לידי ביטוי בהליך הפלילי
12. פגיעה מינית בגברים - מאפיינים יחודיים
13. עדות
14. סיכום והנחיות לעבודה

חומר חובה לקריאה:

1. הרמן ג'ודית לואיס, טראומה והחלמה (1994). הקדמה, עמ' 15-18 (קיימת גישה מקוונת בספריית האוניברסיטה)

קריאת רשות:

- זליגמן, צ' (2004) "מבוא לגילוי עריות: אין אמת, ואין חסד, ואין רחמים" בתוך צביה זליגמן וזהבה סולומון (עורכות), הסוד ושברו: סוגיות בגילוי עריות (עמ' 15-40), תל אביב: הקיבוץ המאוחד.
- שרונה שוורצברג ואלי זומר "חשיפת הסוד: גורמים מעודדים ומעכבים את גילוי סוד הפגיעה בקרב קורבנות התעללות מינית בילדות", בתוך צביה זליגמן וזהבה סולומון (עורכות), הסוד ושברו: סוגיות בגילוי עריות (עמ' 80) תל אביב: הקיבוץ המאוחד.
- 2. מירב דדיה ועידו דרויאן, "הקורבן בהליך המשפטי", הסוד ושברו: סוגיות בגילוי עריות 516 (צביה זליגמן וזהבה סולומון עורכות, 2004)
- הוועדה הבין-משרדית לבחינת הטיפול בנפגעי עבירות מין בהליך הפלילי דו"ח הועדה 73 (2019) פרק ד לדו"ח - ייחודיות עבירות המין, מאפייניהן וצורכיהן של נפגעי עבירות המין בהליך הפלילי.
- דנה פוגץ', נעמי כץ, דנה לבוק-גל ונעמה כץ - "וכשאגדל אני מקווה להשפיע כמוכם - ליווי תפקודי ומשפטי כסיוע למזעור קרבנות משנית של נפגעי עברות וקידום רווחתם האישית", המשפט כב, 181-207, (2016).
- 3. הדר דנציג-רוזנברג ונועה יוסף, "נפגעת עברה בראי תאוריית הצמתים", בתוך: המשפט כרך כג תשע"ז, 9-45
- 4. ע"פ 4018/20 מתן לוגסי נ. מדינת ישראל (30.12.2021)
- ע"פ 6834/12 תימור קבלאן נ. מדינת ישראל (20.08.2015)
- אורי פריד "בקול דומה: על תת האבחון של גברים נפגעי תקיפה מינית בשיח הטראומה הישראלית", בתוך: דו"ח שנתי 2017: הנזקים הסמויים מן העין - השלכות כלכליות ובריאותיות של פגיעה מינית, עמ' 53-58, ישראל 2017
- 5. קרן בריהודה "על תפקיד האחראית למניעת הטרדה מינית: המצוי והרצוי", בתוך: דו"ח איגוד מרכזי הסיוע לשנת 2018 לכבוד 20 שנה לחקיקת החוק למניעת הטרדה מינית, עמ' 53-58, ישראל 2018
- החוק למניעת הטרדה מינית
- https://www.nevo.co.il/law_html/law00/72507.htm
- חובות המעסיק למניעת הטרדה מינית (מלא):
- https://www.nevo.co.il/law_html/law00/72508.htm

6. שהם אשרת "בין הפגיעה לפסיקה - על העדות של נפגעות תקיפה מינית בבית המשפט", איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ונפגעי תקיפה מינית בישראל: דו"ח שנתי, בדלתיים סגורות - פגיעה מינית וההליך הפלילי, עמ' 28-30, ישראל 2015
- חוק לתיקון סדרי הדין (חקירת עדים), תשי"ח - 1957
- רע"פ 99/5877 יאנוס נ' מדינת ישראל ואחרים, (פ"ד נט (2) 97), עמ' 117-118
- רוני קרני, "מבוקש מקום שקט: על אונס שני בעקבות פסיקת בית המשפט המחוזי בת"א 4057-05-10", בתוך: "המשפט ברשת": זכויות אדם - מבזקי הארות פסיקה 44, מאי 2015
- רותי לבנשטיין לזר ויניב בן הרוש, "המקרה של קורבן עבירת המין כשטראומה פוגשת זכויות", בתוך: ספר 20 שנה לחוק זכויות נפגעי עבירה, 2020
- ע"פ 13/8417 פלוני נ' מדינת ישראל 14.4.23 (פורסם בנבו)
- שירה לייטרסדורף שקדי וטלי גל, "לתבוע ברגש?" - רגשות התובעים בהליך הפלילי, בתוך: המשפט כג, עמ' 47 (2017)
7. כרמית קלר-חלמיש וענבל פלג-קוריאט, "ממחאה לאיחוי: מחאת #MeToo כרקע לפיתוח והנגשה של תהליכי צדק מאחה במקרים של פגיעה מינית", קרימינולוגיה ישראלית ט, עמ' 33 (2020)
- כרמית קלר-חלמיש, אתי רחמים וענבל פלג-קוריאט "צדק מאחה במקרה של פגיעה מינית בין אחאים ככלי לאיחוי המרחב המשפחתי", בתוך: עבריינות מין בישראל: מגמות בחקיקה, בהערכה ובטיפול. עורכות: מלי שחורי ביטון, יהודית אבולעפיה וליזה צבי (2021)
- קריאת רשות:
- דוח ועדת ברלינר- הוועדה הבין-משרדית לבחינת הטיפול בנפגעי עבירות מין בהליך הפלילי, דו"ח הוועדה (2019) עמ' 120-128 "פיתוח הליכי צדק מאחה בעבירות מין"
- לייסט פני, טאובר דליה וקלר-חלמיש כרמית "הייתכן צדק מאחה בפגיעות מיניות?" מפגיעה לאיחוי: צדק מאחה ושיח מאחה בישראל 175 (טלי גל ואורי ינאי עורכים, 2016)
- Marsh, F., & Wager, N. M, Restorative Justice in Cases of Sexual Violence: Exploring the Views of the Public and Survivors. 62 Probation Journal, 336, (2015)
- Koss Mary P, The RESTORE Program of Restorative Justice for Sex Crimes: Vision, Process, and Outcomes, 29 Journal of Interpersonal Violence 29, 1623 (2014)
8. דו"ח הוועדה הבין משרדית לבחינת הטיפול בנפגעי עבירות המין בהליך הפלילי (דצמבר 2019), עמ' 104-119
- אורנה אליגון דר, "הוכחת עבירת האינוס: האם הרפורמות הראייתיות הצליחו לשרש את מיתוסי האונס?" בתוך משפטים נ 131, 144-146 (תש"פ)
- עירית נגבי סיפורי אונס בבית המשפט: ניתוח נרטיבי של פסק דין, עמ' 100-101 (2009)
9. יפעת ביטון "בין נזיקין לעונשין או בין הנזק ועונשו? דילמות מבניות, דיוניות ותפקודיות בייצוג נפגעות תקיפה מינית" בתוך: עיוני משפט לו, עמ' 657 (2015)

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 15 %

נוכחות / השתתפות בסיור 15 %

מידע נוסף / הערות: